

УДК 338.48

JEL Classification: Z32,O32

DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2020-1.77-2.78.08>

О.В. Зибарева, д.е.н., доцент,

<http://orcid.org/0000-0002-3069-6462>

Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича, м. Чернівці

Г.М. Мельниченко, к.е.н., доцент,

<https://orsid.org/0000-0001-7430-6393>

Інститут фізичної хімії ім. Л.В. Писаржевського НАН України, м. Київ

Т.М. Чечетова-Терашвили, д.е.н., доцент,

<https://orcid.org/0000-0002-5217-9255>

Харківський нац. економічний університет ім. С. Кузнеця,

Н.Ф. Чечетова, д.е.н., професор,

<https://orcid.org/0000-0003-1988-2923>

Харківський національний університет міського господарства

ім. О.Бекетова, м. Харків

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ТУРИЗМУ В РЕГІОНІ: ПРОБЛЕМИ І МОЖЛИВОСТІ

Анотація

Актуальність теми. На сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки туристичний бізнес є не лише перспективним видом економічної діяльності і засобом задоволення різнопланових потреб людини, а й інструментом соціально-економічного розвитку держав, регіонів і територіальних громад. Туризм є одним із дієвих інструментів виврівнювання економічного розвитку територій, адже ті з них, які володіють багатими і різноманітними природними та історико-культурними ресурсами, навіть без наявності сформованої інфраструктури та промислового виробництва, мають змогу забезпечувати стійке економічне зростання і підвищення доходів місцевого населення.

Метою статті є аналіз проблем та обґрунтування інноваційних напрямів розвитку сільського туризму в регіоні на засадах системності і сталого розвитку.

Методологія. Теоретико-методичне підґрунтя наукової роботи складають загальнонаукові принципи, методи, положення, висвітлені в роботах науковців, які займаються вирішенням проблем інноваційного розвитку сфери туризму.

Результати. В статті проведено ґрунтовний аналіз проблем та наведено обґрунтування інноваційних напрямів розвитку сільського туризму в регіоні на засадах системності і сталого розвитку. Розглянуто Специфіку сільського туризму в контексті інноваційного розвитку регіональних туристичних систем. Виділено основні організаційні форми сільського туризму, в залежності від поєднання та переважання тих чи інших специфічних рис. Проаналізовано

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

основні переваги для сільської місцевості та її мешканців які виникають при розвитку інноваційного аспекту в організації агротуризму. Досліджено переваги агротуризму як напряму інноваційного розвитку регіональної туристичної системи, як умовно поділено на дві групи – економічні та соціальні. Проаналізовано основні сфери в якихекотуризм в сільських регіонах сприяє створенню нових постійних та сезонних робочих місць. В контексті інноваційного розвитку територій в статті проаналізовано переваги та бар'єри, пов'язані з розвитком екотуризму. В дослідженні виокремлено перспективні напрями інноваційного розвитку сільського туризму на регіональному рівні.

Практичне значення. Практична значущість статті визначається тим, що запропоновані автором науково обґрунтовані пропозиції можуть бути використані державними та регіональними органами влади в процесі розробки спеціалізованих програм та концепцій розвитку інноваційного туризму в регіонах України.

Перспективи подальших досліджень. Методологічні положення та розробки щодо інноваційного розвитку туризму в регіонах України розширюють наукову базу для подальшого вивчення проблем регіональної економіки.

Ключові слова: інновації, туризм, розвиток, агротуризм, зелений туризм, регіон
Кількість джерел – 8, кількість таблиць – 2.

Oksana Zybarena, Doctor Economic Sciences, Associate Professor,
<http://orcid.org/0000-0002-3069-6462>

Yuri Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi
Hryhorii Melnichenko, Candidate of Economic Sciences,

Associate Professor,
<https://orsid.org/0000-0001-7430-6393>

Institute of Physical Chemistry, L.V. Pisarzhevsky NASc of Ukraine, Kyiv

Teriansa Chechetova-Terashvili, Doctor Economic Sciences,
Associate Professor,

<https://orcid.org/0000-0002-5217-9255>

S. Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv

Natalia Chechetova, Doctor Economic Sciences, Professor,
<https://orcid.org/0000-0003-1988-2923>

O.M. Beketov National University of Municipal Economy, Kharkiv

INNOVATIVE DEVELOPMENT OF TOURISM IN THE REGION: PROBLEMS AND OPPORTUNITIES

Summary

Abstract. Actuality of theme. At the present stage of development of the domestic economy, the tourism business is not only a promising type of economic activity and a means of meeting

the diverse needs of people, but also a tool for socio-economic development of states, regions and territorial communities. Tourism is one of the effective tools for equalizing the economic development of territories, because those of them who have rich and diverse natural and historical and cultural resources, even without existing infrastructure and industrial production, can ensure sustainable economic growth and income of local population.

The purpose of the article is to analyze the problems and substantiate the innovative directions of rural tourism development in the region on the basis of systemic and sustainable development.

Methodology. The theoretical and methodological basis of scientific work are general scientific principles, methods, provisions, highlighted in the works of scientists involved in solving problems of innovative development of tourism.

Results. The article provides a thorough analysis of the problems and substantiates the innovative directions of rural tourism development in the region on the basis of systemic and sustainable development. The specifics of rural tourism in the context of innovative development of regional tourist systems are considered. The main organizational forms of rural tourism are highlighted, depending on the combination and predominance of certain specific features. The main advantages for the countryside and its inhabitants that arise during the development of the innovative aspect in the organization of agro tourism are analyzed. The advantages of agro tourism as a direction of innovative development of the regional tourist system are studied, as it is conditionally divided into two groups - economic and social. The main areas in which ecotourism in rural areas contributes to the creation of new permanent and seasonal jobs are analyzed. In the context of innovative development of territories, the article analyzes the advantages and barriers associated with the development of ecotourism. The study highlights promising areas of innovative development of rural tourism at the regional level.

Practical meaning. The practical significance of the article is determined by the fact that the scientifically substantiated proposals proposed by the author can be used by state and regional authorities in the process of developing specialized programs and concepts for the development of innovative tourism in the regions of Ukraine.

Prospects for further research. Methodological provisions and developments for the innovative development of tourism in the regions of Ukraine expand the scientific basis for further study of the problems of the regional economy.

Keywords: innovations, tourism, development, agro tourism, green tourism, region

Number of sources: 8; number of tables: 2.

Постановка проблеми. У сучасних умовах туризм є не лише перспективним видом економічної діяльності і засобом задоволення різнопланових потреб людини, а й інструментом соціально-економічного розвитку держав, регіонів і територіальних громад. Важливою є роль туризму у вирівнюванні економічного розвитку територій, адже ті з них, які володіють багатими і різноманітними природними та історико-культурними ресурсами, навіть без наявності сформованої інфраструктури та промислового виробництва, мають змогу забезпечувати стійке

економічне зростання і підвищення доходів місцевого населення. Серед перспективних із точки зору позитивного впливу на розвиток місцевих громад видів туризму – є сільський, який хоча і має давню історію розвитку, зокрема в Україні, однак ще досі мало залучений до інноваційної діяльності і характеризується низкою проблем, які нівелюють його позитивне значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інноваційний розвиток підприємств, видів економічної діяльності та територіальних систем є предметом дослідження багатьох науковців. Зокрема, дослідженнями сутності інновацій в сучасному економічному розвитку у різних сферах займалися багато як українських (Л. Горбач, О. Давидова, В. Зайцева, І. Калганова, Ю. Коновал, З. Пересунько, А. Третяк, П. Харів, Л. Шимановська-Діанич та ін.), так і зарубіжних (П. Друкер, Б. Санто, Й. Шумпетер та ін.) науковців.

Незважаючи на те, що проблеми інноваційного розвитку економіки та окремих її сфер загалом досить ґрунтовно досліджені, окремі проблеми потребують більш детального аналізу, зокрема щодо формування достатнього теоретико-методологічного підґрунтя відповідних досліджень та розробки організаційно-економічних механізмів стимулювання інноваційного розвитку окремих перспективних видів економічної діяльності. Насамперед це стосується сфери обслуговування, зокрема туризму, де інноваційна діяльність має не лише динамічний характер, а й специфічні риси розробки, впровадження та просторової організації. Особливої уваги потребує сільський туризм, розвиток якого дає можливість не лише диференціювати туристичні продукти регіону, а й вирішувати соціально-економічні проблеми місцевих громад.

Формування цілей статті. З огляду на це, метою статті є аналіз проблем та обґрунтування інноваційних напрямів розвитку сільського туризму в регіоні на засадах системності і сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу. Інноваційна діяльність у сфері туризму спрямована на створення нового або зміну наявного продукту, на вдосконалення транспортних, готельних та інших послуг, освоєння нових ринків, впровадження передових інформаційних і телекомунікаційних технологій та сучасних форм організаційно-управлінської діяльності [1].

Як правило, застосування інновацій у туристичній сфері спрямоване на формування нового туристичного продукту, надання унікальних

туристичних послуг, застосування нових маркетингових підходів, використовуючи новітню техніку та ІТ-технології, що підвищить конкурентоспроможність туристичного продукту на національному та міжнародному ринках, призведе до появи нових видів туризму [2, с.65–69].

До інновацій в туризмі відносять насамперед ті нововведення, які супроводжуються:

- відновленням та розвитком духовних і фізичних сил туристів;
- якісно новими змінами туристичного продукту;
- підвищенням ефективності функціонування інфраструктури туризму;
- збільшенням результативності управління, стійким функціонуванням і розвитком туристичної сфери країни;
- підвищенням ефективності процесів формування, позиціонування та споживання туристичних послуг;
- прогресивними змінами факторів виробництва;
- посилення іміджу і конкурентоздатності туристичних підприємств [3, с. 44].

Узагальнюючи наявні підходи до аналізу інноваційної діяльності туристичних підприємств, А. Голод пропонує виокремлювати тур-операційні та технологічні інновації. Якщо технологічні інновації часто є новими лише для конкретного туристичного підприємства, а на ринку загалом мають уже певне поширення, то тур-операційні переважно розробляються та впроваджуються на окремих суб'єктах економічної діяльності і сприяють диференціації пропозиції туристичних послуг на регіональному ринку [4].

Варто зауважити, що сільський туризм не є новим і високотехнологічним напрямом розвитку індустрії гостинності, однак дає можливості для формування диференційованих туристичних продуктів на основі впровадження насамперед тур-операційних інновацій.

З огляду на багатоманітність сільського туризму, його тісний взаємозв'язок із системою розселення та інфраструктурою регіону, а також загальною системністю об'єктів інноваційного розвитку на регіональному рівні, його доцільно аналізувати в межах концепції регіональних туристичних систем. За визначенням А. Голода, регіональна туристична система – це «складна, відкрита, частково саморегульована система, що формується під впливом туристичних потоків; складається із соціальної, ресурсної, інфраструктурної, організаційної, управлінської,

науково-освітньої та інформаційної підсистем; основною метою функціонування якої є гарантування безпеки туризму в регіоні» [4, с. 96].

Варто зауважити, що інноваційна діяльність у такій системі є позаструктурною, оскільки охоплює усі її елементи. Однак можна виокремити основні «точки генерації» інновацій, якими є організаційна, науково-освітня та інфраструктурна підсистеми. На усіх етапах інноваційного розвитку його суб'єкти зазнають впливу сукупності факторів, серед яких інноваційний розвиток регіону (держави), особливості формування інноваційної інфраструктури, стан інноваційної діяльності на підприємствах, ефективність впровадження і використання інноваційних технологій.

Комплекс інноваційних факторів загалом зумовлює формування конкурентоспроможності конкретної регіональної туристичної системи, а отже, її місця у туристичному комплексі держави та на міжнародному туристичному ринку. Інноваційний розвиток формує загалом сприятливе соціально-економічне середовище функціонування туристичних підприємств, а також сприяє удосконаленню транспортної та іншої інфраструктури [5].

Специфіка сільського туризму в контексті інноваційного розвитку регіональних туристичних систем полягає насамперед в унікальності його туристичних продуктів, особливими рисами яких є елементи сталого розвитку у використанні природних та соціальних ресурсів, наявність альтернативних форм надання послуг, тісний зв'язок із сільською територією, невеликий масштаб та просторова локалізація діяльності.

Окрім того, сільський туризм ґрунтується головним чином на ресурсах місцевого середовища, орієнтований на індивідуальні форми організації, залученні туристів до традиційних видів діяльності місцевого населення, рекреаційних та культурних заходів, пов'язаних з сільським середовищем.

Залежно від поєднання та переважання тих чи інших специфічних рис, можна виокремити кілька організаційних форм сільського туризму – культурний (етнічний), екологічний та агротуризм.

Окремі автори також аналізують такі форми сільського туризму як сільський рекреаційний туризм (короткотермінове перебування в колективних або індивідуальних приміщеннях, орієнтований на пасивний відпочинок); спеціалізований сільський туризм (активні види рекреації на природі); сільський екскурсійний туризм (групові та індивідуальні

подорожі, спрямовані на ознайомлення з природою, культурою та історією) [6].

Етнічний туризм розглядають як один із різновидів культурного туризму, що пов'язаний із ознайомленням з традиційними культурно-побутовими особливостями життя населення destinations. У такому сенсі складовими етнічного туризму можуть бути етнографічний, релігійно-пізнавальний, ностальгійний, агротуризм та ін. Етнічний агротуризм (як підвид сільського туризму) робить акцент не тільки на участі у традиційних видах діяльності сільського населення, але й на пізнанні його етнокультурних особливостей [7].

Інноваційний потенціал розвитку культурного (етнічного) туризму на сільських територіях, на наш погляд, є обмеженим, оскільки дуже залежить від наявності і унікальності культурної спадщини територій. Однак на базі сформованих destinations етнічного туризму існує можливість формування конкурентоспроможних кластерів сільського туризму, у тому числі транскордонних.

Водночас інноваційні аспекти особливо чітко виражені саме в організації агротуризму, який до того ж приносить багато переваг сільській місцевості та її мешканцям:

- створення нових робочих місць у сфері обслуговування;
- поліпшення фінансового становища місцевих громад;
- раціональне використання природних ресурсів;
- модернізація сільської інфраструктури;
- підвищення рівня підприємницької активності мешканців села;
- збереження культурної спадщини;
- зниження міграційного відтоку сільського населення;
- територіальний брендинг,
- інтеграція сільського середовища.

Агротуризм також дає змогу повноцінно задовольнити різнопланові потреби споживачів туристичного продукту, зокрема щодо:

- зміни середовища перебування без здійснення віддалених подорожей;
- покращення здоров'я, завдяки активному відпочинку у природному середовищі;
- задоволення пізнавальних потреб у комфортному середовищі;

- використовувати альтернативні форми проведення дозвілля;
- якісного та екологічно безпечного харчування та ін.

Переваги агротуризму як напряму інноваційного розвитку регіональної туристичної системи можна умовно поділити на дві групи – економічні та соціальні (табл. 1).

Таблиця 1

Переваги агротуризму в контексті інноваційного розвитку*

Економічні	Соціальні
Розвиток аграрних господарств	Стимулювання підприємницької активності
Розвиток територіальних громад	Налагодження міжкультурної взаємодії
Додатковий дохід для суб'єктів господарювання	Задоволення пізнавальних потреб туристів
Розвиток нових ринків збуту	Збереження історико-культурної спадщини сільських територій
Розвиток соціально-економічної інфраструктури села	Збереження і відновлення місцевих ремесел і видів побутової діяльності
Зменшення безробіття	Зниження міграційного відтоку
Розвиток локальної господарської кон'юнктури	Оптимізація вікової структури сільського населення
Збільшення попиту на нові продукти і послуги	Стимулювання підвищення рівня освіти і проведення наукових досліджень

*Джерело: Розробка автора

Екотуризм як форма організації сільського туризму базується на концепції сталого розвитку і трактується як форма сталого туризму, яка активно сприяє охороні природної та культурної спадщини, залучає місцеві громади до планування та розвитку, сприяє їх добробуту та спрямована на індивідуальні (або в малих групах) подорожі.

З визначення екотуризму випливають його найважливіші особливості:

- активне пізнання територій з їх найцікавішими природними та культурними цінностями;
- забезпечення гармонії природних екосистем та культурного різноманіття місцевої громади;
- забезпечення фінансових ресурсів для охорони навколишнього середовища та культури, економічної та соціальної підтримки місцевого населення.

Розвиток екотуризму в сільських регіонах сприяє створенню нових постійних та сезонних робочих місць у таких сферах:

- робота в сфері розміщення, харчування та транспортних послуг;

- екскурсійне обслуговування, організація гірських, велосипедних та кінних походів;
  - діяльність, пов'язана з екологічною освітою, організацією культурних та фольклорних заходів;
  - виробництво сувенірів, місцевих продовольчих товарів [8].
- У контексті інноваційного розвитку територій варто проаналізувати переваги та бар'єри, пов'язані з розвитком екотуризму (табл. 2).

Таблиця 2

**Переваги та недоліки розвитку екотуризму
на сільських територіях***

Аспекти	Переваги	Бар'єри
Із точки зору сільського господарства	<ul style="list-style-type: none"> - додаткове джерело працевлаштування і доходу; - зміна структури і якості продукції через пристосування її до туристів; - зміна моделі і стандарту життя селян; - зростання рівня освіти сільського населення 	<ul style="list-style-type: none"> - недостатність капіталу для розвитку діяльності; - недовіра до нових форм ведення господарської діяльності у селі; - нестача відповідної освіти
Із точки зору розвитку туризму	<ul style="list-style-type: none"> - безпосередній контакт з природним середовищем; - активний відпочинок; - контакт з традиційною культурою місцевого населення; - якісне і здорове харчування 	<ul style="list-style-type: none"> - низький рівень розвитку господарської інфраструктури в сільських регіонах; - низька соціальна свідомість
Із точки зору економічної системи регіону	<ul style="list-style-type: none"> - розвиток технічної і соціальної інфраструктури у сільській місцевості; - виникнення нових робочих місць, зменшення безробіття 	<ul style="list-style-type: none"> - недостатня кількість фінансових ресурсів; - низький рівень розвитку господарської інфраструктури

*Джерело: Розробка автора

Варто зауважити, що для сфери обслуговування загалом нині характерним є скорочення тривалості життєвого циклу продуктів, ускладнення технологій, посилення загальних вимог до якості, зростання рівня персоналізації продукту, підвищення глибини проникнення в ланцюжок створення цінності для клієнта тощо. У цих умовах проявляється потреба скорочення ланцюжка «розроблення продукту - впровадження технологій - освоєння виробництва нового продукту - навчання персоналу». Творці результатів інноваційної діяльності зацікавлені в максимальному скороченні термінів комерціалізації.

У контексті розвитку сільського туризму інноваційний процес ускладнений низьким рівнем легалізації та інституціоналізації цього виду діяльності. Відповідно, про комерціалізацію є сенс говорити лише на

прикладі розвинених дестинацій, що спеціалізуються на етнічному, екологічному або агротуризмі.

Водночас слід виокремити і перспективні напрями інноваційного розвитку сільського туризму на регіональному рівні:

- орієнтація на місцеві, екологічно безпечні та альтернативні форми туристичної діяльності;
- прогресивні форми територіального брендингу з акцентом на положеннях концепції сталого розвитку;
- наявність попиту на технологічні рішення щодо підвищення якості обслуговування туристів;
- хороша база для розвитку та розширення мережі туристичних маршрутів та відповідної інфраструктури;
- великі можливості для застосування інструментів PR та Інтернет-маркетингу тур-продуктів сільської місцевості;
- інвестиційна привабливість відповідних проектів та спрощений доступ до інвестиційних фондів.

Висновки. Інноваційний розвиток сільського туризму в регіоні вимагає чіткого планування, що передбачає привнесення певних соціально-економічних переваг за умови підтримки сталості регіонального розвитку шляхом захисту навколишнього середовища та місцевої культури. Важливою частиною планування є ефективний розвиток інвестиційно-інноваційних проектів та формування кластерів сільського туризму.

Складна фрагментація продукції сільського туризму вимагає ефективної маркетингової діяльності для впорядкування як попиту, так і пропозиції. Неприбуткові організації шляхом використання маркетингових стратегій здатні впливати на розвиток сільського відпочинку, використовуючи інструменти менеджменту, лідерство та безпосередню підтримку. Організації громадського та приватного сектора потребують впровадження інноваційних маркетингових підходів для розвитку та менеджменту успішної індустрії сільського туризму. Водночас для перетворення сільського туризму у дієвий інноваційний фактор розвитку регіональних туристичних систем критично важливим є вирішення наявних проблем, серед яких низький рівень легалізації суб'єктів, відсутність вираженої організаційної структури, слабкий розвиток інформаційно-маркетингової діяльності, неналежна підтримка з боку міжнародних та державних інституцій.

Список використаних джерел:

1. Новиков В.С. *Инновации в туризме*. Москва : Академия, 2010. 208 с.
2. Давидова О. Особливості застосування інновацій у розвиток туристичної галузі України. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2015. - №7(172). - С.65–69.
3. Зайцева В.М. та ін. *Використання інноваційних технологій в галузі туризму* : монографія. Запоріжжя : Дике Поле, 2015. 143 с.
4. Голод А.П. *Безпека регіональних туристичних систем: теорія, методологія та проблеми гарантування* : монографія. Львів : ЛДУФК, 2017. 350 с.
5. Голод А.П., Іжевська О.П., Коркуна О.І. Кластерна модель розвитку індустрії гостинності регіону. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип. 4(21). С. 375–380. URL : http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/21_2019/60.pdf (дата звернення: 10.10.2019).
6. Сільський зелений туризм: перспективи розвитку. URL : <http://www.visnuk.com.ua/ru/news/id/3100> (дата звернення: 10.10.2019).
7. Голод А.П., Мисяк О.М. Етнічний туризм у Карпатському регіоні: структурні особливості та проблеми розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Економічні науки*. 2015. Вип. 15. Ч. 1. С. 85–87.
8. Knecht D. *Agroturystyka w agrobiznesie*. Warszawa : Wydawnictwo C.H. Beck, 2009. 97 s.

References:

1. Novikov V.S. (2010) *Innovatsii v turizme* [Innovation in tourism]. Moscow: Academy. 208 p. (in Rus.)
2. Davydova O. (2015) Features of application of innovations in development of tourist branch of Ukraine. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika* [Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv]. Economy. №7 (172). P.65–69.
3. Zaitseva V.M. (2015) *Vykorystannya innovatsiynykh tekhnolohiy v haluzi turyzmu : monohrafiya*. [The use of innovative technologies in tourism: a monograph]. Zaporozhye: Wild Field. 143 p. (in Ukr.)
4. Golod A.P. (2017) *Bezpeka rehionalnykh turystychnykh system: teoriya, metodolohiya ta problemy harantuvannya : monohrafiya* [Security of regional tourist systems: theory, methodology and problems of guarantee: monograph]. Lviv: LDUFK. 350 p. (in Ukr.)
5. Golod A.P., Izhevskaya O.P., Korkuna O.I. (2019) Cluster model of development of the hospitality industry of the region. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnya* [Eastern Europe: Economy, Business and Management]. Vip. 4 (21). Pp. 375–380. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/21_2019/60.pdf (access date: 10.10.2019).
6. Rural green tourism: prospects for development. URL: <http://www.visnuk.com.ua/ru/news/id/3100> (access date: 10/10/2019).
7. Golod A.P., Misyak O.M. (2015) Ethnic tourism in the Carpathian region: structural features and development problems. *Naukovyy visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriya : Ekonomichni* [Scientific Bulletin of Kherson State University. Series: Economic Sciences.]. Vip. 15. Ch. 1. S. 85–87.
8. Knecht D. (2009) *Agroturystyka w agrobiznesie*. Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck. 97 s. (in Engl.)